

Maxwell proti Spojenému království, rozsudek ze dne 28. 10. 1994

Stěžovatel: Maxwell

Žalovaný stát: Spojené království

Číslo stížnosti: 18949/91

Datum: 28.10.1994

Článek Úmluvy: čl. 50
čl. 6 odst. 3

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: bezplatné poskytnutí obhájce, práva obhajoby, spravedlivý proces

Významnost: 2

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

28. října 1994

VĚC MAXWELL

(Rozsudek ve věci Maxwell versus Spojené království)

Evropský soud pro lidská práva zasedající v souladu s článkem 43 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a příslušných ustanovení Jednacího řádu Soudu, jako Senát, který tvořili soudci: R. Ryssdal, předseda, R. Macdonald, De Meyer, E. Palmová, J. M. Morenilla, F. Bigi, Sir John Freeland, A. B. Baka, J. Makarczyk, jakož i pan H. Pctzold, úřadující tajemník Soudu, po neveřejné poradě, která se konala 21. dubna a 21. září 1994, vynáší následující rozsudek, který byl přijat posledně uvedeného dne:

POSTUP

1. Případ byl postoupen Soudu dne 12. července 1993 Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) a dne 3. srpna 1993 vládou Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Vláda“), a to v rámci tříměsíční lhůty stanovené článkem 32 § 1 a článkem 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti (č. 18949/91) proti Spojenému království, předložené Komisi podle článku 25 dne 25. března 1991 britským občanem, panem Pelerem Maxwellem. Žádost Komise se opírala o články 44 a 48 a o prohlášení, jímž Spojené království uznalo obligatorní jurisdikci Soudu (článek 46); žádost Vlády vycházela z článku 48. Účelem stížnosti a žádosti bylo docílit rozhodnutí o tom, zda skutkový děj případu zakládá porušení závazku žalovaného státu podle článku 6 § 3 (c).
2. V odpovědi na dotaz podle ust. 33 § 3 (d) Jednacího řádu Soudu stěžovatel uvedl, že si nepřeje zúčastnit se řízení. Dne 17. listopadu 1993 uplatnil stěžovatel nárok na spravedlivé

zadosti učinění (ust. 50 § 1. ve spojení s odstavcem /k/ ust. 1).

3. Dne 23. srpna 1993 rozhodl předseda Soudu, že v zájmu řádného chodu justice tento případ a případ Boner versus Spojené království (č. 30/1993/425/504) /1/ budou projednány tímtož Senátem (ust. 21 § 6). Do ustaveného Senátu byl jmenován ex officio Sir John Freeland, zvolený soudce s britskou státní příslušností (článek 43 Úmluvy), a pan R. Ryssdal, předseda Soudu (ust. 21 § 3 /b/). Dne 25. srpna 1993 předseda Soudu za přítomnosti tajemníka Soudu vylosoval jména ostatních sedmi členů, jimiž se stali pan R. Macdonald, pan J. De Meyer, paní E. Palmová, pan J. M. Morenilla, pan F. Bigi, pan A. B. Baka a pan J. Makarczyk (článek 43 in fine Úmluvy a ust. 21 § 4).
4. Jako předseda Senátu (ust. 21 § 5) pan Ryssdal prostřednictvím tajemníka Soudu konzultoval se zástupcem Vlády a s delegátem Komise postup řízení (ust. 37 § 1 a ust. 38). V souladu s následně vydaným nařízením obdržel tajemník Soudu podání Vlády dne 10. ledna 1994. Dne 15. dubna 1994 informoval sekretář Komise tajemníka Soudu, že její delegát nepředloží jako odpověď písemné připomínky.
5. Navzdory svému deklarovanému záměru neúčastnit se řízení (viz výše odstavec 2), dne 23. února stěžovatel, poté co obdržel souhlas předsedy, předložil své písemné připomínky jako odpověď na podání Vlády.
6. V souladu s rozhodnutím předsedy se ústní jednání konalo v Paláci lidských práv ve Strasbourgu 18. dubna 1994. Soud předtím vykonal přípravné řízení.

K Soudu se dostavili

(a) za Vládu

1. Christie. Ministerstvo zahraničních věcí a Commonwealthu, zástupce Vlády, Lord Roger of Balferry. QC. Lord advokát, R. Reed, I. Jamieson, A. Dickson, právní zástupci;

(b) za Komisi,

1. Loucaides, delegát.

Soud vyslechl přednesy pana Loucaidese a Lorda Rodgera, jakož i odpovědi na své otázky.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Stěžovatel, pan Peter Maxwell, který se narodil v roce 1944. je britským občanem. Žije v Perthu ve Skotsku. Dne 14. nebo 15. února 1990 vnikli dva maskovaní muži do soukromého domu ve Stevenstonu ve Skotsku. Napadli jeho obyvatele, kterému způsobili těžké zranění a trvalé tělesné poškození. Dne 19. února 1990 byl pan Maxwell zatčen spolu s dalším mužem. Oba byli obviněni z trestného činu napadení. Zůstali ve vazbě až do zahájení trestního řízení dne 28. května 1990 u Vrchního soudu v Kilmarnocku ve Skotsku.
3. Dne 29. května 1990 shledala porota stěžovatele vinným ve smyslu obžaloby. S přihlédnutím k zápisům v jeho trestním rejstříku jej soudce odsoudil k pěti letům odnětí svobody. Právní pomoc byla stěžovateli poskytnuta na přípravu jeho obhajoby a na zastoupení právním zástupcem při řízení.
4. Po svém odsouzení vydal pan Maxwell pokyny nové advokátní kanceláři, která následně požádala právního zástupce, který zastupoval stěžovatele při procesu, aby ji informoval o vyhlídkách na úspěch při odvolání. Poté, co tuto informaci od právního zástupce obdrželi, advokáti informovali stěžovatele, že nemohou nalézt žádný základ pro odvolání, takže pro něho nemohou nic učinit. Jejich informace, kterou podali stěžovateli, byla v souladu s řádnou profesionální praxí (viz níže odstavec 20). Poté se stěžovatel snažil dát pokyny jiné advokátní

kanceláři, avšak ani ta nebyla ochotná pro něho pracovat.

5. Dne 31. července 1990, navzdory zprávě, kterou obdržel, podal stěžovatel u soudu odvolání, v němž uvedl důvody, které sám zformuloval. Odvolací důvody lze shrnout takto: (a) stěžovatel nemohl odůvodnit své tvrzení, že hlavní svědek proti němu podal falešné svědectví, protože by tak odhalil porotě předchozí usvědčení; (b) Koruna ani obhajoba nepředvolaly řadu svědků; (c) hlavní svědectví bylo zcela vykonstruováno; (d) výrok poroty nebyl podepřen důkazy; (e) jeho právní poradci nepřihlédli k pokynům, které jim udělil, a neobhajovali ho v souladu s jeho pokyny; (f) důkazy pro tvrzení, že napadení poškozeného mělo za následek jeho trvalé tělesné poškození, byly nedostatečné.
6. Později stěžovatel dal své pokyny jiné advokátní kanceláři a podařilo se mu docílit odročení jednání před odvolacím soudem. Avšak králce před odročeným jednáním jej tito advokáti informovali, že v odvolacím řízení již nemohou pro něho nic udělat a že nemohou najít žádného právního zástupce, který by byl ochoten odvolání předložit. Takovéto odmítnutí právním zástupcem bylo v souladu s relevantními pravidly profesionální praxe (viz níže odstavec 20). Stěžovateli bylo povoleno další odročení jednání před odvolacím soudem.
7. Poté dal pan Maxwell pokyny jiné advokátní kanceláři. Ta dne 17. prosince 1990 podala žádost o placenou právní pomoc, formou zastupování při jednání o odvolání. Skotskému výboru pro právní pomoc (dále jen „Výbor“). Na žádost tohoto Výboru kancelář vyhledala radu nového právního zástupce na zjištění vyhlídek na úspěch odvolání. Ve svém stanovisku ze dne 10. ledna 1991 k odvolacím důvodům formulovaným stěžovatelem vyslovil právní zástupce názor, že „neexistuje žádný důvod pro odvolání proti rozsudku a nejsou vyhlídky na úspěšné odvolání proti němu.“ Advokáti pana Maxwella požádali Výbor, aby jejich klientovi byla přesto poskytnuta právní pomoc, a lo s ohledem na délku trestu odnětí svobody, k němuž byl odsouzen.
8. Dne 25. ledna 1991 informoval Výbor pana Maxwella, že jeho žádost byla zamítnuta, protože Výbor nenabyl přesvědčení tak, jak to vyžadují platné právní předpisy (viz níže odstavec 23), že existují závažné důvody pro podání odvolání a že je rozumné, aby mu byla poskytnuta právní pomoc. Advokáti panu Maxwellovi radili, aby se odvolání vzdal, ten se však rozhodl, že se jejich radou řídit nebude. Po zamítnutí právní pomoci advokáti odmítli pro stěžovatele nadále pracovat. Bylo povoleno další odročení řízení. Stěžovatel se rozhodl pokračovat ve svém odvolacím řízení osobně.
9. Dne 21. března 1991 stěžovatel oslovil Vrchní soud a sdělil mu své odvolací důvody. Koruna byla zastoupena právním zástupcem, avšak neexistuje záznam o tom, že by tento zástupce během jednání zasahoval do řízení. Předsedou senátu složeného ze tří soudců byl soudce odvolacího soudu Clerk, jeden ze dvou nejstarších soudců ve Skotsku. Téhož dne soud odvolání zamítl. Ve svém rozsudku soudce odvolacího soudu Clerk konstatoval, že byly předloženy podrobné odvolací důvody a že stěžovatel tyto důvody soudu obsírně vysvětlil. V rozsudku byl každý z těchto odvolacích důvodů beze zbytku rozebrán, avšak poté bylo uvedeno, že nejsou podstatné a že nedošlo k žádnému selhání spravedlnosti.
10. Relevantní vnitrostátní právo a praxe
11. Odvolání v trestním řízení
12. Následující podrobnosti se týkají pouze „formálního řízení“, kdy řízení probíhá na základě obžaloby před soudcem zasedajícím spolu s porotou.
13. Osoba odsouzená za trestný čin ve Skotsku má ze zákona automatické právo na odvolání (článek 228 zákona /skotského/ o trestním řízení z roku 1975 - dále jen „zákon z roku 1975“). K podání odvolání se nevyžaduje žádné povolení.
14. V odvolání může žadatel požádat soud, aby posoudil každé údajné porušení spravedlnosti při řízení, v němž byl odsouzen (článek 228 /2/ zákona z roku 1975). Zákon nedefinuje, co se rozumí pod pojmem „porušení spravedlnosti“, avšak tento pojem se vztahuje například na nesprávný postup soudce při řízení nebo na nesprávná rozhodnutí o přípustnosti důkazů, jakož i na porušení přirozené spravedlnosti. V každém odvolání musí být specifikována povaha

„porušení spravedlnosti“ v odvolacích důvodech obsažených v písemném vyhotovení odvolání podaném do osmi týdnů ode dne vynesení rozsudku nad žadatelem (článek 233 /1/ a /2/ zákona z roku 1975). Při odvolacím řízení nemůže žadatel opřít žádný aspekt svého odvolání o důvod, který není obsažen v písemném vyhotovení odvolání, pokud k tomu výjimečně a v daném případě nedá soud souhlas (článek 233 /3/ zákona z roku 1975).

15. Odvolání projednává senát složený nejméně ze tří soudců. Při jednání o odvolání činí odvolatel nebo jeho právní zástupce, je-li přítomen, úkony vůči soudu na podporu odvolacích důvodů. Odvolatelé, kteří nemají právní zastoupení, nejsou žádáni, aby jednali ústně. Mohou však přečíst kteroukoli listinu, kterou si předtím směli připravit nebo nechat připravit. Při projednávání odvolání v trestní věci je Koruna vždy zastoupena právním zástupcem. Jeho povinností je jednat výlučně ve veřejném zájmu a neusilovat o schválení nesprávného rozhodnutí. Proto zástupci Koruny oslovují soud pouze na jeho vyzvání nebo, je-li nezbytné, upozorní soud na některé aspekty související s odvoláním, ať již jsou pro obžalobu výhodné či nikoli.
16. Při projednávání odvolání proti odsouzení může soud zamítnout nebo potvrdit rozsudek soudu první instance, zrušit rozsudek soudu první instance buď zamítnutím odsouzení, nebo nahrazením či změnou výroku o vině, nebo zrušit rozsudek soudu první instance a nařídít nové trestní stíhání (článek 254 zákona z roku 1975).
17. Zastoupení odvolatelů právním zástupcem
18. Ve Skotsku vykonávají právní zástupci veřejný úřad advokáta, který na ně klade řadu povinností, mimo jiné povinnost nepřijmout pokyn jednat za okolností, kdy je podle jejich profesního názoru případ zjevně nepodložený, i když klient může takové zastupování zaplatit. Základ pro toto pravidlo profesního jednání spočívá v tom, že právní zástupce nemůže okrádat soud o čas předkládáním argumentů, o nichž ví, že jsou nepodložené.
19. Právní pomoc při odvoláních v trestních věcech
20. Výkon právní pomoci ve Skotsku přísluší Skotskému výboru pro právní pomoc, nezávislému orgánu, jehož členové jsou jmenováni státním tajemníkem pro Skotsko z řad právních zástupců, advokátů a jiných osob, které mají zkušenosti v oblasti soudnictví.
21. Právní pomoc, která byla poskytnuta pro řízení na základě obžaloby, zahrnuje v případě odsouzení též posouzení advokátem a jeho radu ohledně odvolání. Názor na vyhlídky odvolání lze rovněž obdržet od právního zástupce, který v řízení jednal. Podle zvláštních ustanovení je možná též taková právní pomoc, která umožňuje advokátovi připravit a předložit zákonné oznámení o úmyslu podat odvolání, a tam, kde je to vhodné, požádat právního zástupce o jeho stanovisko a názor na vyhlídky odvolání, a zajistit vyhotovení podání odvolání, v němž jsou stanoveny odvolací důvody.
22. K rozšíření právní pomoci za tento bod je třeba, aby se advokát obrátil se žádostí na Výbor pro právní pomoc. Žádost by měla obsahovat potvrzení o tom, že advokát žadatele je ochoten jednat při odvolání, jakož i výčet argumentů na podporu odvolacích důvodů a zdůvodnění advokáta, proč se domnívá, že odvolací důvody jsou podstatné a že měla být poskytnuta právní pomoc. Žádosti bude vyhověno, bude-li Výbor přesvědčen o tom, že žadatel je solventní, že „má pro podání odvolání závažné důvody a že za okolností daného případu bude rozumné mu právní pomoc poskytnout“ (zákon /skotský/ o právní pomoci z roku 1986, článek 25 /2/).
23. Výbor přijímá rozhodnutí na základě písemností, které má k dispozici, mezi něž obvykle patří kopie vyhotovení odvolání, pověření poroty soudem první instance a zpráva soudce první instance o případu. Názory vyjádřené advokátem žadatele a právním zástupcem vezme Výbor rovněž v úvahu.
24. I když právní předpisy nevyžadují formální kontrolu, v praxi Výbor, je-li o to požádán, znovu posoudí která byla zamítnuta. Takovéto opětovné posouzení mimo jiné zahrnuje zaslání žádosti externímu zpravodaji, který nebyl zapojen do předchozího rozhodnutí Výboru a který podá Výboru zprávu k předmětu žádosti. Jinak řečeno, rozhodnutí Výboru podléhá soudní kontrole.
25. Jestliže žadatel podá odvolání bez právní pomoci a soud má za to, že prima facie mohou

existovat závažné důvody, aby odvolání přijal, a je-li v zájmu spravedlnosti, že by žadatel měl mít při prosazování těchto důvodů právní zastoupení, musí ihned jednání odročit a doporučit, aby bylo rozhodnutí Výboru přešetřeno.

26. Praxe soudu byla v tomto ohledu formálně upravena po rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Granger versus Spojené království ze dne 28. března 1990 (Série A č. 174) prováděcí směrnicí, vydanou to účelu předsedou nejvyššího soudu pro předsedy a tajemníky odvolacích soudů, v níž se uvádělo: „U takového odvolání, kde byla odmítnuta právní pomoc a soud má za to, že prima facie žadatel může mít podstatné důvody pro podání odvolání a že je v zájmu spravedlnosti, aby při prosazování svých důvodů měl žadatel právní zastoupení, soud jednání odročí a doporučí, aby rozhodnutí o odmítnutí právní pomoci bylo přezkoumáno.“
27. Kde je takovéto doporučení vydáno, právní pomoc se automaticky poskytne. Za tímto účelem stanoví Příručka pro řízení před Skotským výborem pro právní pomoc toto: „Za těchto okolností Výbor obdrží dopis od vrchního soudu uvádějící podrobnosti případu, kde se doporučuje opětovně posoudit rozhodnutí o zamítnutí. Jsme-li požádáni opětovně posoudit rozhodnutí za těchto okolností, je třeba žádosti automaticky vyhovět. Není třeba aby případ posuzoval zpravodaj nebo advokát Výboru, ale je třeba jej postoupit zástupci ředitele, aby učinil vhodné opatření.“

ŘÍZENÍ PŘED KOMISÍ

29. Pan Maxwell předložil svou stížnost (č. 18949/91) Komisi dne 25. března 1991. Odvolal se na článek 6 § 1 a 3 (c) Úmluvy a uvedl, že mu byla odmítnuta právní pomoc. Dále si pan Maxwell stěžoval na vedení jeho obhajoby jeho právními zástupci a na řadu dalších věcí spojených s procesem. Dále pak stěžovatel předložil některé návrhy ve spojení s článkem 13.
30. Dne 2. dubna 1992 shledala Komise všechny stížnosti nepřijatelnými s výjimkou první z nich, která byla shledána přípustnou dne 9. prosince 1992. Ve své zprávě ze dne 4. května 1993 (článek 31) dospěla k závěru 17 hlasy ku 2. že došlo k porušení článku 6 § 3 (c) Úmluvy.

Závěrečné návrhy předložené Soudu

31. V průběhu ústního jednání dne 18. dubna 1993 požádala Vláda Soud, aby stanovil, že nedošlo k porušení stěžovatelových práv zaručených článkem 6.

PŘÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 6 § 3 (c) Úmluvy
2. Stěžovatel, který byl odsouzen k trestu odnětí svobody na dobu pěti let, si stěžoval, že mu byla odmítnuta právní pomoc při jeho odvolání proti rozsudku, a to v rozporu s článkem 6 § 3 (c) Úmluvy, který zní takto: „3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva: ... (c) obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují...“ Toto tvrzení bylo akceptováno Komisí, zatímco Vláda je napadla.
3. Pododstavec (c) článku 6 § 3 podmiňuje právo obviněného na poskytnutí právní pomoci dvěma podmínkami. První z nich, nedostatek prostředků na zaplacení obhájce, není v daném případě předmětem sporu. Soudu zbývá pouze odpovědět na otázku, zda „zájmy spravedlnosti“ vyžadovaly, aby stěžovateli byla poskytnuta právní pomoc bezplatně.
4. V této souvislosti Soud připomíná, že způsob, jakým je třeba článek 6 § 3 (c) aplikovat ve vztahu k odvolacím či kasačním soudům, závisí na specifických rysech daného řízení. Je třeba přihlídnout k řízení vedeným podle vnitrostátního právního řádu a k roli, jakou v nich hraje odvolací nebo kasační soud (viz inter alia rozsudek ve věci Monnell a Morris versus Spojené království ze dne 2. března 1987, Série A č. 115, str. 22, § 56).
5. Skotský systém odvolání v trestním řízení zaručuje všem osobám právo na odvolání.

Nevyžaduje se žádné zvláštní povolení (viz výše odstavec 16). Vrchní soud má ve své funkci odvolacího soudu široké pravomoci jak s odvoláním naložit (viz výše odstavec 19). Řízení není vázáno specifickými důvody. Napadnout lze každé porušení spravedlnosti (viz výše odstavec 17). Kromě toho řízení zahrnuje vždy ústní jednání, při němž je zastoupena Koruna (viz výše odstavec 18). Nicméně ne všem nesolventním žadatelům je právní pomoc poskytnuta. Nezávislý orgán (Skotský výbor pro právní pomoc) rozhoduje na základě spisového materiálu, zda má žadatel dostatečné důvody pro podání odvolání a zdaje v zájmu spravedlnosti, aby se mu dostalo právního zastoupení (viz výše odstavce 21 - 26).

6. Podle Komise zájmy spravedlnosti vyžadovaly, aby panu Maxwellovi byla poskytnuta právní pomoc při projednávání jeho odvolání dne 21. března 1991 před Vrchním soudem. Přitom se odvolala na výše citovaný případ Granger, kde Soud našel porušení Úmluvy, a dospěla k závěru, že mezi případem Granger a stávajícím případem existuje podstatná podobnost.
7. Vláda usilovala o odlišení obou případů. Podle jejího tvrzení odvolací soud v případě Granger, poté co vyslechl žadatele, usoudil, že existuje podstatná otázka vyžadující další posouzení. Právní zástupce Koruny byl požádán, aby předložil rozsáhlé a podrobně zpracované zdůvodnění, jemuž žadatel nemohl rozumět a na které nemohl ani odpovědět. V daném případě nelze nalézt žádný z těchto rysů. Vláda dále uvedla, že stěžovatel nebyl povinen oslovit soud při ústním jednání a že právní zástupce Koruny se k soudu nedostavuje proto, aby zde činil návrhy. Kromě toho pan Maxwell nemohl najít právního zástupce, který by byl ochoten jej zastupovat s ohledem na pravidla profesní etiky, která právnímu zástupci ukládají, aby nečinil úkony jménem žadatele v případě, kde si není jist, že existuje řádný základ pro podání odvolání (viz výše odstavec 20). Kromě toho byla v důsledku vynesení rozsudku ve věci Granger zavedena další pojistka. Prováděcí směrnice vydaná předsedou nejvyššího soudu dne 4. prosince 1990, ve spojení s praxí Skotského výboru pro právní pomoc (viz výše odstavce 27 a 28), zabezpečuje, aby u každého odvolání, kde byla právní pomoc odmítnuta, byla takováto pomoc automaticky poskytnuta, jestliže soud dospěl k závěru, že prima facie může žadatel mít závažné důvody pro odvolání a že je v zájmu spravedlnosti, aby mu byla při prosazování těchto důvodů poskytnuta právní pomoc. Proto podle nového systému, jakmile je jasné, že nezastoupený žadatel má důvod, který se ukazuje jako závažný, musí odvolací soud odvolací řízení odročit, aby žadateli umožnil získat zastoupení, a právní pomoc tak bude fakticky poskytnuta. To pak má za následek, že nedojde k opakované nespravedlnosti, jaká byla shledána v případě Granger.
8. Soud poznamenává, že mezi oběma případy skutečně existují rozdíly, jak připomněla Vláda. Navíc zavedení nové praxe, příznivější pro nezastoupeného žadatele, znamená bezpochyby pozitivní vývoj. Právní problém v tomto případě není snad obzvláště složitý. Avšak to, že pan Maxwell formuloval odvolací důvody sám (viz výše odstavec 10) a že právní zástupce nebyl ochoten jej zastupovat (viz výše odstavec 37), nemění nic na skutečnosti, že bez pomoci právního zástupce nebyl schopen kvalifikovaně oslovit soud ve svém případě a tudíž se účinně obhajovat (viz mutatis mutandis rozsudek ve věci Pakelli versus Německo ze dne 25. dubna 1983, Série A č. 64, str. 18, § 38). Kromě toho odvolací soud, jak již bylo uvedeno, měl širokou pravomoc disponovat s jeho odvoláním a jeho rozhodnutí bylo konečné. Co je však ještě důležitější, stěžovatel byl odsouzen k trestu odnětí svobody na pět let. Proto byla pro pana Maxwella věc, o níž se mělo rozhodnout, mimořádně důležitá.
9. Vláda tvrdila, že pokud bude shledáno porušení Úmluvy, bude možná mít tento případ za následek ukončení automatického práva na odvolání, čímž budou značně omezena práva obviněného.
10. Soudu nepřisluší, aby označoval opatření, která by měla být učiněna vnitrostátními orgány k tomu, aby jejich odvolací systém splňoval požadavky článku 6. Jeho úkolem je pouze stanovit, zda jimi zvolený systém i v tomto kontextu vede k výsledkům, které v případech, které projednávají, odpovídají požadavkům článku 6 (viz inter alia rozsudek ve věci Quaranta versus Švýcarsko ze dne 24. května 3 991, Série A č. 205, str. 15, § 30). Situace v případě jako je

tento, kdy se jedná o těžký trest a kdy žadateli nezbylo, než aby se obhájoval sám a bez právní pomoci před nejvyšší odvolací instancí, není v souladu s požadavky článku 6.

11. S ohledem na povahu řízení, na široká oprávnění nejvyššího soudu, na omezenou způsobilost nezastoupeného žadatele předkládat právní argumenty a především s ohledem na přísnost trestu má Soud za to, že zájmy spravedlnosti vyžadovaly, aby stěžovateli byla poskytnuta právní pomoc ve formě zastoupení při projednávání jeho odvolání. Z toho vyplývá, že článek 6 § 3 (c) byl porušen.
12. Aplikace článku 50 Úmluvy
13. Článek 50 Úmluvy stanoví toto: „Jestliže Soud zjistí, že rozhodnutí nebo opatření soudního nebo každého jiného orgánu Vysoké smluvní strany je zcela nebo částečně v rozporu se závazky vyplývajícími z (...) Úmluvy, a jestliže vnitrostátní právo této strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků takového rozhodnutí nebo opatření, rozhodnutí Soudu přízná, v případě potřeby, poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“ Podle tohoto ustanovení požadoval pan Maxwell náhradu údajné škody ve výši, kterou stanoví Soud, avšak více než 10 000 liber. Podle tvrzení stěžovatele měla tato částka sloužit jako náhrada škody za tři roky a čtyři měsíce strávené ve vězení v důsledku nespravedlivého procesu. Nárok na náhradu nákladů nebyl uplatněn.
14. Soud souhlasí s Vládou, že takto zapříčiněná nehmotná škoda je dostatečně kompenzovaná nálezem, že byl porušen Článek 6. Pokud se týká údajné hmotné škody. Soud poznamenává, že nemůže spekulovat o tom, jaký by byl býval výsledek odvolacího řízení, byla-li by bývala právní pomoc poskytnuta. Proto tento požadavek zamítá jako celek.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ:

1. stanoví, že byl porušen článek 6 § 3 (c) Úmluvy;
2. zamítá požadavek na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v jazyce anglickém a francouzském a vyhlášeno při veřejném jednání v Paláci lidských práv ve Strasbourgu dne 28. října 1994.

Rolv RYSSDAL

předseda

Herbert PETZOLD

úřadující tajemník